

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНЬСЬКОГО»
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ
ТА МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКЕ ВІДДІЛЕННЯ СОЦІОЛОГІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

14-15 грудня, 2022 р.

м. Одеса

***Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених
із міжнародною участю***

Програма та матеріали виступів учасників

***ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ***

Кириченко Дар'я,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» (перша – китайська, друга – англійська),
Науковий керівник: **Петінова Оксана**, д. філос.н.,
професор кафедри філософії,
соціології та менеджменту соціокультурної діяльності,
Університет Ушинського, м. Одеса, Україна*

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД ВІЙНИ

Різке посилення міграційних процесів в Україні зумовлене усім відомою причиною, – початком воєнних дій на території нашої держави. Якщо до лютого 2022 року основним мотивом трудової еміграції був економічний мотив (пошук роботи, більш високих доходів тощо), то наразі військовий мотив, а саме евакуація – основна причина, за якою значна кількість українців знайшли притулок в іншому місці, місті, селі, країні. За даними А. Рафал, опублікованими у російськомовному виданні «Работа физическая к склонной позиции» [7], збройні конфлікти в Україні вже у 2018 році займали друге місце серед основних причин, що змушують українців емігрувати.

Наслідком міграційних рухів стало зменшення кількості населення приблизно на $\frac{1}{4}$ громадян. Більша частина мігрантів покинули свої домівки у перші дні війни, але на разі простежується зниження чисельності емігрантів, і навіть активнішим стає їх повернення на батьківщину. Складним для українців став перший період (до двох місяців), оскільки законодавча база ще не мала у наявності положень про контроль та регулювання представників міграційних рухів; процес оформлення документів, реєстрація за кордоном у якості біженців, пошук житла, отримання соціальної, гуманітарної допомоги залишались певний час невизначеними та неупорядкованими. Проте, держава у перший день війни швидко організувала виїзд населення із зон, де проходять бойові дії, а також посприяла переїзду громадян, які знаходяться під загрозою початку військових операцій. Першими рейсами потягів вирушали діти, жінки, літні люди. Були помічені автобусні рейси з дітьми із дитячих будинків. Положення першості серед країн-хостів для українських емігрантів стала Польща, особливо місто Варшава та Краків. Обидва міста вважаються переповненими переселенцями, тому польський уряд радить виїжджати до інших міст. Тобто міграційні процеси у певній мірі мають негативний вплив як на країну, з якої виїжджають, так й на країну, до якою відбувається переселення. У першу чергу, це викликає обурення місцевого населення, хоча за останніми даними МОН, українці сприймаються іноземцями як «цивілізований» та «європейський» народ.

У процесі розробки дослідження було сформульовано чотири гіпотези, що стосувались розуміння респондентами понять «міграція», «еміграція», «імміграція», оскільки ці поняття наразі стали широко вживаними. Другою було припущення про респонденти, хто виїхав або досі перебуває за кордоном, проживають у достатку завдяки умовам, створеним для біженців країнами-хостами. Наступну теорію сформульовано таким чином: «Основними причинами, які спонукали переважну більшість громадян не мігрувати, стали відсутність великої загрози розгортання воєнних дій у межах місця постійного проживання, а також відсутність попереднього досвіду проживання за кордоном». Четверта гіпотеза стосувалась ставлення респондентів, які не покидали свого місця проживання, до мігрантів – «Більшість респондентів нейтрально ставляться до мігрантів, пояснюючи це тим, що кожен із нас має право на власний вибір».

Першу висунуту теорію про «розуміння понять «міграція» (це процес переміщення або через міжнародні кордони, або в межах однієї країни, що включає будь-які пересування людей, незалежно від причини [16]), «еміграція» ((від лат. *emigratio* – виселення, переселення) – вимушене або добровільне переселення корінних мешканців з Батьківщини до іншої країни на постійне проживання чи на деякий час з політичних, соціальних, економічних, релігійних та інших причин [19]), «імміграція» (в'їзд чужоземців до якої-небудь країни на постійне проживання [20]) більшістю респондентами варто спростувати, оскільки, результати соціологічного дослідження доводять наступне: із 50-ти респондентів 24 указали, що добре знайомі із зазначеними поняттями, проте, в дійсності лише 22 особи (переважна кількість яких – представниці жіночої статі) правильно співвіднесли поняття з їхніми визначеннями. Допущеною помилкою під час виконання завдання була така: респонденти сплутали поняття «еміграція» із «імміграція».

Другу теорію про те, що «більшість респондентів проживають за кордоном в достатку та комфорті завдяки умовам, створеним для біженців країнами-хостами» варто підтвердити, адже, дійсно, більшість респондентів є/були задоволені умовами проживання за кордоном, серед них лише один представник, що в анкеті визначив умови проживання як «жахливі».

Наступна теорія частково правдивою, адже, дійсно одною із причин, що спонукали переважну більшість громадян не мігрувати, стала відсутність великої загрози розгортання воєнних дій у межах місця постійного проживання. Про відсутність попереднього досвіду проживання за кордоном мова у відповідях респондентів не йдеться.

В останній теорії йдеться про «нейтральне ставлення респондентів до мігрантів». Відповідно до результатів соціологічного опитування більшість респондентів до мігруючого населення ставляться лояльно та терпимо, на це вказують пункти опитування з 14 по 18.

Література:

1. Рафал А. Работа физическая в склонной позиции / А. Рафал // Итоги недели. — 2017. — № 37. — С. 4.
2. Council of Europe Portal. Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді. URI: <https://www.coe.int/en/web/compass/migration>
3. Енциклопедія сучасної України. Еміграція. URI: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=17837
4. Академічний тлумачний словник української мови. URI: <http://sum.in.ua/s/immighracija>
5. Посилання на анкету. URI: <https://drive.google.com/file/d/1UapmxBrDING5pVw5FoPoz19SYUQzUGG8/view?usp=drivesdk>

*Дружкова Ірина,
кандидат історичних наук, доцент,
доцент теорії та історії держави і права,
Одеського державного університету внутрішніх справ,
м. Одеса, Україна*

ЛОГІЧНІ ВИМІРИ ФЕЙКОВИХ НОВИН

У класичній логіці умовне твердження має форму « $p \Rightarrow q$ ». Воно є хибним, якщо p «істинно», а q – «хибно», і істинно у всіх інших випадках, при цьому зазвичай не береться до уваги зв'язок суджень між собою. Складене їх умовне твердження може бути істинним і зветься «матеріальної імплікації». Умовно неточне використання, підміна або навіть розрив причинно-наслідкових зв'язків при винесенні висновку в реальному житті приводить до такого феномену як фейкові новини.

І.Канта в «Критиці чистого розуму» вказував, що пізнання починається із споглядання: «Споглядання – є саме той спосіб, яким пізнання безпосередньо належить до них і якого як засобу прагне всяке мислення». Споглядання має місце, «тільки там дається предмет», але це можливо, якщо предмет, в нашому варіанті новина «впливає нашу душу» [1].

У пізнавальній картині світу сучасної людини споглядання займає значну роль. Новини осідають у пам'яті у вигляді яскравих образів. За допомогою чуттєвості предмети даються, «мисляться ж розумом» [1], з якого виникають поняття. Але до розумового пізнання більшість аудиторії не доходить. Перевірити інформацію, оперувати поняттями з низки причин потрібно далеко не всім. Час, мотивація та ресурс є у процесі сприйняття рушійними причинами. Будь-яке мислення прямо чи опосередковано має відношення до споглядання. Багато хто так і залишається на першому рівні пізнання, приймаючи фейкові новини як готову, завершену картину буття.